

CURIERU ROMANU

Prețul preanunțării pentru Cierierul Român împreună cu Buletinul Oficial, este de doi galbeni pe an; iar în parte anul quâte un galbenu.

Abonarea se face în București, la

Gazeta

POLITICA, COMMERCIALA
SI
Litterară.

Redacție și la D. Iosifu Romanov; la județe la CC. Cărmuiri și la DD. Profesori.

Această foie este de două ori pe săptămână, Marțea și Sâmbăta, iar Buletinul de patru ori.

ANUL XVIII. N°. 72.

BUCUREȘTI. SÂMBĂȚĂ, 14 SEPTEMBRIE 1846.

BUCUREȘTI.

Înținușăgi fiind că în pușine zile se va bucura și Capitala noastră de a vedea în sânul ei, pe vestitul Bartolomeo Bosko, al căruia nume se sună cu mirare în ambele sfere ale globului nostru, sositim că locuitorii așezării capitale vor avea mulțumire de a afla kiar de acum, mai înainte de a cunoaște prin vedere kînul acestui bărbat, unele trăsuri din viețuirea sa atât omenească cât și artistică, în ambele priviri, cât se poate de interesante. Bosko fu ofițer în armata franceză și unul din iubii lui Napoleon. Scrierea măriri împăratului fu și pentru Bosko isvorul nenorocirilor celorlalte simțitoare, până când, petrecând în Londra sub numele Bosko în mare strănie, și unelind arta de prestidigitator numai ca să și câștige pușina de toate zilele, o idee curioasă ce i veni în gând, nuse de-o-dată temelia viitorului său fericit și îl făcu ce este astăzi om bogat și de toată lumea admirat. Această idee eră alăturiarea unui vas din lemn de plumb * la care înălțăm 4 giuce ce le înălțasse a înnota cu acei vas pe apa Tamisei după cum poruncă el. De aci Bosko câștigă din zi în zi mai mult onoare și avere în cât, acum după cea mai deosebită bună primire de care s'a onorat pe la curțile tutulor Sueranilor ai Europei precum și de către Sultanul Abdul-Megid și Bije Regele din Egipt, se numește kapitalist bogat și proprietar unei Bille (rezidenție de Bar) în Italia, unde drent semn de a sa reședințiu la skara intrării palatului său stau două giuce kolosale de marmură. Însă pe lângă acestea Bosko a păstrat în tot-d'auna aca vrednică purtare a unui om care a kreskut în șkoala vieții; pentru care și pie îndată a câștiga bine-voiuța și stima celorlalte mari ca și acelor mici, kiar și de nu ar trage asupra sa obștească băgare de seamă și admirația prin cea mai desăvârșită iskusință, înțeleală, și uimitoare varietate în denrinderile artei sale magice din care vom numi aicea numai una. Sosind Bosko la St-Petersburg, M. S. Împăratul Nikolae porunci îndată să i se

înșoșeze artistul la palatul de Harskoe-Zelo unde se afla toată kurtea adunată. Bosko aine, dar Împăratul văzând în frak negru îi zice. Cum Domnule nu te înșoșezi în veșmintele de fermecător egiptean? La aceasta Bosko înkînându-se respunse: Sire în aelle veșminte nu mă pochi arăta de cât în mijlocul kabinetului meu fizikal; însă de veși fi mulțumită cu pușinele melle denrinderi aicea, îndăjduesk că Măria Voastră mă veși zări la Petersburg în aelle veșminte. Împăratul rîzând întră în vorbă cu artistul asupra kălătoriilor sale în orient și în Egipt, și de-o-dată luând un skaun se întoarse către kurte zikând, postigi să ședem ca să înținem reprezentajia. După artistul măcar că fără pregătirile trebuințioase arată o mulțime de denrinderi atât de minunate în cât toată kurtea rămasse uimită, și mai vărtos kăștigă mulțumirea Împăratesei iudeala cu care Bosko luând un mare glonț de 30 funți greutate, îl făcu de-o-dată nevăzut între degetele sale, în sfârșit artistul întorându-se fără de veste către Împăratul îi zisse; Sire uitajivă bine la mine că voi să ghicesu gindurile M. B. Atunci lăz din gjozdanul său o hărtie, scrisă bre o kâte-va kvinte pe dănsa, o îndoi și o dete Împăratului rugându-l să o păstreze nedeskisă până mai la urmă. Anoi luând un jok de kăștig, aruncă una kâte una pe masă; rugând tot de-o-dată pe Împăratul să i poruncăască kăud să stea. La a 11-lea karte M. S. îi zise «destul». Bosko îndată se denrtează dela masă roagă pe prințul moșenitor să numere kăștigile, și pe Împăratul să citească hărtia dată în păstrarea M. S. dar cum zări Împăratul kvintele scrise strigă. «în kredință asta e urea tare» și citi în auzul tutulo- ra «Măria Voastră în veși porunci să stau la a 11-lea karte.» Pușine zile după aceasta Bosko priimi un dar în adevăr Împărateșk. (G***)

B R A Ţ E L E T A.

Pușini sunt kari se folosesk de legiile lumii și de întămulirile vieții. Esnerința este o vorbă foarte însemnată și care are un bun de care mai nimini nu pie a se folosi.

* Din care se fac douăre.

Această rugetare banală fu înfățișată într'un kin proa nitoresk de un june filosof care dejună sunt akum vr'o karî-va ani într'o societate numeroasă și strălucită, la Roker de Kankale, la Paris.

— Mă rog, către mine se adresează sentințele acestea? întrebă unul dintre konnisi care askultă deșertând un pahar de vin de Rin.

— Dară, amice, respunse filosoful, pentru că la vârsta de patru-zeci de ani și însurat, n'ai mai multă minte astăzi de cât aveai în 1818 când ai eșit din kollegiu.

D. Leonold Dornigni, merită în adevăr această muștrare. Nimini ka dînsul nu fukusse abus ku juperea și ku averea sa. Sunt restaurație el eră sokotit între cei mai celebri keltuitori în tot felul de plăceri și petreceri, și vr'o câte-va întîmplări îl fukusseră obiectul admirației șosellei-d'Antin în epoha aceea. După o lungă dușere de o astfel de viață risinită, plină de kielțuele fîră sokoteală și de desfructări, Dornigni fu rekiemat la Ingellențione de o dureră la picioare de reumatism, sau mai puțin de ce, și de o skrisoare de la notarul său.

Durerea eră grozavă și skrisoarea foarte serioasă. Notarul îi fukoa kinoskut că cea mai frumoasă promrietate a sa eră mîncat de inotete.

— Dacă este eșă, apoi fiind că akum numai sunt niți june niți bogat, zisse atunci Dornigni, trebuie să întrebîmgeț ceea ce'm mai remîne sure a putea a mă însură.

Îi gîsiri o nevestică foarte frumoșică și ku o zestre bunisoară. Dornigni se însură ku tot dina dînsul și în konștiință, ku hotărîrea de a fi modelul bărbagilor. El biet simțea akum trebuința odihnei, și se sokotea proa fericit de a dușe o viață dulce și pașnică în sinul unei kurate și onorabile felicități. Nu tîrziu după însurarea sa, moșteni pe o rudă arută a sa, și această împregiurare îl nusse iarși în picioare ka mai mainte. Ku o femeie frumoasă, și ku un venit de vr'o trei-zeci mii franți, ar fi putut fi cel mai fericit dintre băbăi; — fu însă numai doi ani.

Dar acesți doi ani de viață nuse la rînduială în kîsnicia sa îl întremară iarși, îi detteră toate puterile perdute, și drakul care se kîlugărîsse își arukă kîmilafka în urzici. Adesea ori kîștoria produce efektul acesta asupra oamenilor de o bună kîltură. D. Dornigni își reluă dar câte-că obiceiuri din holțete, ku o diskreție și ku un mister kere le krepeau fîrmekul.

În zioa aceea el dejună ku totul deskis și fîră niți o sfîșală ku o jumăta de duzină din beki și noifi sei kamarazi de plăceri. După dejun, Dornigni își skoașse orologiul și zisse:

— Sunt trei ore, renetiția trebuie să se fi sîșurșit. Mă duk să dau o vizită Deliei.

— ,Si zău! merg bine treburile n'akolô?

— Mai-mai.

— Dar dacă femeia ta ar afla?

— Nu va afla. Ku îngrijire și ku minte, tot-d'au-na își poate ține-că askunde jukăria.

— Nu te temi că ku nurtarea ta dai femeii talle drentul de a face și ea asemenea? Ce-ai zice dacă îi s'ar întîmplă un astfel de lucru?

— Niți deakum nu mă tem!

— Eu vîs însă că te afli într'o astfel de noșioie; ai tot ce 'îi trebuie întru aceasta, nimik nu 'îi fîusepe, niți kiar verișorul...

— Cine! Leon? Așa... sunt nrea linișit desure partea asta; el aiurea im dă oare-kare bînuuală.

Borba această se kurmă aci. Ei ajunșesseră în ulliș și se desurăgiri.

Într'o zi, pe când D. Dornigni, se skulă dela masă femeia să se întorčea a kasă, după ce își petrekusse toată dimineața vizitînd toate magaziiile.

— Doamne! ce de lukruri frumoase au fîkut în anul acesta pentru daruri de anul nou, ziceă nești-kă, adunînduși frisoalele subvenire din preștblarea sa; — ce mobile frumoase! ce skule minunate, ce murure delicioase! Când măg ziceă ține-că s'alleg, ce-ași mai luă din lukrurile ce am vîzut! zău n'as și ne kare s'm niu okii mai tîntău. Cît sunt de fericite femeile ațeloa kare priimesk multe daruri la zioa de anul nou! Eu nu sunt din ațeloa. Numai bărbatu-meu im dă daruri, și de patru ani de kînd neam luat, ne fie-kare an darul său tot skade din negr. Dacă asta va țineă tot așa, puțin lucru vo'u avea la 1-iu Ianuarie ce vine.

După ațest singur și mik monolog al femeii sale, D. Dornigni trebuie a fi sokotit ka un om în s u r a t. Îmnușinarea trentată a darurilor este un semn destul de mare de karakter și de proastă taktikă. Un om îngellent și kare kunnoașe bine lukrurile ar fi urmat o kalle ku totul din kontra. ,S'anoi, dragă doamne, D. Dornigni se kredea foarte puțin în ațest fel de treburi; el avea cea mai mare încredere în talentul său în ceea ce s'attinge de diplomatie konjugală. Sunt rapuortul acesta, mîndria lui treceă toate hotarele. Adesea ori ziceă ku o nobilă îngînfare:

Noi țîpia, bătrîni țîpiți, și trekuți prin țîur și prin dîrmon, nu suntem niți din ațeia ne karî și poate înșlă ține-că, niți din ațeia karî se înșlă. Noi țîim kum să iau femeile, kum se țîră și kum se țîzesk. Noi kunnoașem viskeniile, și destul timu ne-am servit ku dinsele în pagguba altora sure a mă a le intoarce akum în folosul nostru. Cît desure mine, eu sunt linișit. Trebuie să fie nrea al drakului ațella kare m'ar puteă pune la mîră!

Un om kare vorbește astfel este ne jamătate nre la mîră.

Ku toate acestea, plină aci nu eră nimik însemnat de zis desure doamna Dornigni; dar un dan observator ar fi băgat de seamă că în ațea kîștorie se adă

un pericol. Doamna Dornigni avea doi-zece și cinci de ani și bărbatul ei patru-zece. Măritate de patru ani, eră nengrijită de soțul ei de doi; dar ea nu prea iubiă pe bărbatu-său ca să bage de seamă această și să se mănăască. Bioaie, sturlubat, ușoară, ei nici îi trecea prin minte gelosia. I se părea natural ca indiferința sa să o aibă și bărbatu-său; dar dacă ar fi cunoșcut nărtarea D. Dornigni, ar fi fost teribil în minia și în resbunarea sa. Multe femei au inimă și kapul fărute astfel.

Când legămintele vieții conjugale ajung a nu mai fi strins înodate, și când bărbatul a dat semnalul îndependinței, fidelitatea femeii se poate foarte degrab, și atunci virtutea femeii nu mai ține de cât pînă la ultima ocazie. Puține fak ascenție la această reggulă.

Doamna Dornigni încă se află rugetând la femeile porocite care primesc multe daruri, când femeea sa din kasă intră și îi dăte o skrisoare și o kutioară.

— Dela cine? întrebă doamna Dornigni examinând sigiliul (pečetia) skrisorii.

— Le-a addus vinătorul D. kontelui Duriskin.

— Adevărat; kunoșk armeriile kontelui. Bine dute.

Acest konte eră din mikul număr al acellor oameni privilegiați kari au banî atît cât vor, și kariî kieltuesk atît cât pot. Nu e nici june nici frumos, nici plătut, nici spirital, dar el crede că va împlini toate aceste linsuri ku mare manifestință. Alleargă tot d'auna după isbindele de selon, și galantaria este treaba sa cea mai însemnată. Lingușitorii seî l-au îndoktrinât foarte bine și el a reușit prea adesea-orî, ca să aibă cea mai mikă sfială și cea mai mikă temmere în bunele treburi ce întreprindea.

De vr'o trei luni, D. Duriskin începuse a nărtentî ku mare străvăn pe doamna Dornigni care îl lăsa să meargă, kăci ea nu voia să dispereze pe niminî. Nu e mai teribilă koketărie de cât a femeii care n'are nimic a'și muștră. Îngelienținea are niște livenții și niște kruzimi făr număr și făr frău. Kătre acestea kontele era un om ca acela ca să poartă linguși ne cel mai anevoie amor-pronin; ș'apoi el dă verbători a kria regină eră doamna Dornigni; avea la Opera franțeză și la cea italiană o loge care eră în disnoșija dumneaî; și acestea sunt niște mulgumiri kăroa o femeie kam prea rar le dă ku nișiorul. Așa D. Duriskin eră autorizat în țăcere de a se arăta galant. D-na Dornigni întrebunșase mult kumărt și multă îngelienține în relațiile salls ku dînsul; ea se nărtasse în toate și tot-d'auna ka kum nici ar fi băgat de seamă pretențiile kontelui; — dar kontele eră de ațel oameni kariî n'au trebuință de a fi inkuragăni, și kariî nu sunt skumni a'și dă ei însuși șperanțele țelle mai strălucite. „Si în adevăr el se și konsideră ka sigur de viktorie; și sunt influința acestei dăte kășetrî, el și skrisoare nărtătoare skrisoare:

« Doamna-mea.

« O treabă diplomatikă mă șileșe a plekă foarte « grabnik, și mă va ținea departe de Paris kăte-va « zile. N'am nici măkar timbul de a veni să'm iau « adio, dar țel puțin nu voi plekă făr ag'i adresă « o mikă bagatelă ce'm propuneam ag'i-o infășșă eu « Insumi de zioa anului meu. Dăm dar voie de a în- « trebuință o libertate ne kare obiceiul darurilor o au- « torisează, și bine-voieșe a primi omagiul resnek- « tuoaselor melle simtimente,

« Paris, 25 Dekembrie 1839.

Kontele Duriskin.»

Doamna Dornigni derisse kutia și găsî într'însa o pereche de țerței ku doi netre frumoase de diamant.

Dintr'untăiu, ea nu se putu onri de a kontemulă ku admirație ațelle doi netre prețioase kare arănkau niște fokuri ce'i întuneckau okii.

— Ha!.. Asta e, zisse-ea pe urmă, asta este cea ce kontele numeșe o bagatelă?... Însolentul!... Își imagină că i-ășî fi dat drentul de a'm face un dar astfel de skumî! Dar îl voi face eu să'și viie din această omînie injurătoare. Îl voi învărta ține sunt triimășându'i înapoi diamanturile lui... Trebuie însă a mărturisî că sunt prea frumoase!... Ku cât le priveșk, ku atîta năkă mă fermekă. Să le trimiș!... da; negreșit. Noi femeile adesea-orî facem sakrifituri de acestea kare remăne nekunoșkute, și din kare nu ne remăne nimic, nici măkar gloria că le-am fărut. Niminî nu va țîi că eu am întors înapoi diamanturile acestora... Ce strălucire! ce mătime!... Făr îndoealță baroneasa de R... n'are așa de frumoase. Tot-d'auna mi-a plătut diamanturile. De aș avea o avere mare, în această miar sta luksul. Ori kare ată elegantă mai toate femeile o pot imită; dar ne această foarte greu. Poate că nici sunt în tot Parisul patru femei kare să aibă doi diamanturi asemenea. În șocietatea mea inkaiu, țiu prea bine, că nu e nici una... „Si în sfărșit, kontele este-el oare un om atît de periculos? Nu, zbu! l-am traktat tot-d'auna ku multă indiferință. Este un prost kare nu îngellege nimic, și ku kare, o femeie ku spirit, nici odată nu se poate kompromitte făr voia ei. Ku puțină îngelienține, aș putea ținea diamanturile făr a mă lega întru nimic. De ce nu? Zbu, asta ar avea mult haz...

Într'aceștea, intră și D. Dornigni. Doamna Dornigni se grăbi a askunde skrisoarea și kutia ku țerței.

Bărbatul, kare netrekusse o zi din țelle bune, se află în bune disnoșiji; el zisse femeii salls.

— Am kommandat darurile talle, iubita-mea; dar nu voi să'șî știu ce este, las să gușă nățerea șunrinderii.

Negreșit că nu vor fi niskaî diamanturi ka țelle ce inkiseu în sekretarul meu, kugetă în sine doamna Dornigni.

Adoă-zi, doamna Dornigni eră hotărîtă. Ea eșî de

diminează și se dusse la un giuvaerar din Palatul Regal, dela care ea mai kumărăsase odinioară ku bărbatu-său niște stule de un urea mik preg. Kuge-tul ei eră de a pregui țerței.

— Doamna-mea, zisse giuvaerarul, rar am văzut astfel de netre frumoase. Fie-kare din aceste doă diamanturi prețuiește câte cinci mii franți.

„Si ne când Doamna Dornigni ȳmbăla s'ă iasă:

— Mă rog, doamna-mea, zisse giuvaerarul, poate că voiți komitte o induskreție, dar aș vrea s'ă știu opinia dumatalle asupra brățelelei acesteia.

— E frumoșică, respunse doamna Dornigni ku un aer de nepăsare.

— Voi-veți s'ă înțerți?

— Букuros, da pentru care sfârșit?...

— De minune, măsura ce mi s'a dat a fost bun.

— Ce veți s'ă zici?

— Къ brățelela aceasta mi s'a kommandat de D. Dornigni, pentru dumneată, făr indoeală.

— Ieri?

— Dar, doamnă.

Brățelela eră mai terminată: mai avea numai s'ă se punie doă netrișelle sure a reprezentă okii șearnelui.

— Ha! astea sunt darurile desure care mia vorbit!

Doamna Dornigni, fiind hotărâtă de a omri diamanturile kontelui, numai avea de cât o singură neliniște. Aceasta eră kum s'ă esulie bărbatu-său posesia unei atăt de skumpe parure?... D'odată îi veni o idee bună în minte. Prea puțin îi păsă ka diamanturile s'ă fie în țerței sau în alt țeva. Așă ea zisse giuvaerarului:

— Кът kostă brățelata?

— Sease sute franți. E prețul însemnat de D. soțul dumatalle.

— Ce netre sokoteți s'ă nuț aici?

— Doă smaragduri. „Sernii au okii verzi.

— Verzi sau albi, ă tot atăta, numai s'ă fie strălucitori. Când ai nunne diamanturile melle, hai, ce zici?

— O! ar fi de minune. Ar face niște oki kum trebuie s'ă fi fost ai șearnelui care tentă ne moașă Eva în paradis.

— Ei bine! nune-le; dar aceasta s'ă fie un sekret între mine și dumnea-ta!

— Dar soțul dumatalle? căci sunt siggur că va băga de seamă că niște astfel de diamanturi nu sunt de a intră într'o brățeleță de 600 fr.

— D. Dornigni nu kunoaște nici de kum la netre. Îi veți sunne că diamanturile acestea care fak atăta effekt au niște defekturi secrete, un vidiu radikal ne care numai kunoskătorii esperimentați le pot băga de seamă, dar ku toate acestea în kommerț le ridikă tot prețul. Promite-mă că veți înfățișă astfel lukurile, am kvintele melle pentru aceasta.

Quinduse toate la kalle durn dorințele salle, doamna Dornigni așentă ku nerăbdare ne 31 Dekembrie, ka s'ăși revază diamanturile în brățeleță și adduse însuși de bărbatu-său.

Așentata mareă zi sosi. D. Dornigni îi ură anul nouu dându-i pentru daruri un frumos mărțekar sau kolțok de samur.

Doamna Dornigni remase înkremenită. Pallidă și tremurândă, de o emoție lesne de îngelles, ea se folosi de ȳntăiul minut de libertate ce nutu gâsi că s'ă se dukărtă mai îngrab la giuvaerar.

— Dar brățelela mea? întrebă-ă.

— Am dat'o ieri Domnului bărbatului dumatalle.

Seară, eră o adunare de familie la una din mărțușele doamnei Dornigni, muma ațellui verișor Leon desore care se vorbisse la Rocher de Cancalle.

— Da ce aer trist și prekumat ai, frumoasă verișoară! Zisse Leon așroniinduse de doamna Dornigni.

Înțenutul acesta fu urmat de câte-va frase foarte tinere; căci Leon eră înamorat de verișoara-să.

— Eu kunosk kausa tristeței dumatalle, mai adrogă-el ku un kuget viclean.

— Nu krez, respunse Doamna Dornigni.

— Nukumă veți fi deskonerit niskai-va sekreturi care turbură pacea inimii dumatalle? Veți fi așat poate că D. Dornigni...

— Ei bine! ce? sfârșește.

— Nu, nu știu nimic, nu știu nimic.

— Leon, te rog.

— „Si adekă, în sfârșit, de ce nu mai dumneată singur s'ă nu știu țeva ce ție tot Parisul... Auzi, auzi?! el! la vărta lui și ku ațea figură a lui, s'ă înșele ne țeva mai adorabilă dintre femei!

— Ce! bărbatu-meu mă înșală?

— Hei! grozav. „Si kă pentru ține? Pentru ațea Delia, aktrița teatrului dela ***.

— Nu se poate, este o kolonnie!

— Sunt urea sigur eu care... Veți o donadă?—i-a dat pentru daruri de anul nouu o brățeleță manifikă.

— O Brățeleță?

— Dar, o skulă minunată.

— Un șearne ku okii de diamanturi?

— O știu?

— Leone, kunoști dumneata ne Delia?

— E! urea puțin... din înțemulare...

— Mă iubesci?

— Auzi, de te iubesk! O țerule! Înțearkă-mă!

— Ei bine! adu-mi brățelela ațea măine diminează.

— Veți avea-o.

Konversajia ațea se rențeni adoa-zi diminează.

— Kum ai făkut de ai pus măna ne brățelela ațea? întrebă doamna Dornigni ne văr-său.

— Nimită mai simțu, m'am dus la Delia și am luat'o.

— D'anoi asta este o hoție!

— Ea țiea că brățelela kostasse șease sute de franți; lurd'o am lăsat trei-țeci de ludovici în șarf-nul aktriței.

Dar s'ă fi văzut ne D. Dornigni ce figură țindată a făkut când a văzut brățelela la brațul femăii salle.

— Nu admiră skula ațea? îi zisse-ă. Este un dar ce mi-a făkut văr-meu Leon.

Eră învederat că Leon eră în îngellegeri... în amândoă lokurile, și D. Dornigni, fărând ațeastă strivitoare deskonerire, fu ku atăt mai mult nenorocit ku cât el nu avea nici măkar drentul de a se nănge.

(din Le Voleur.)